PG / Sans / 3rd Sem / 21(CBCS)

2021

SANSKRIT

Paper : SANS - 301

(CBCS)

Full Marks : 40 Time : Two Hours

The figures in the margin indicate full marks.
Candidates are required to give their answers
in their own words as far as practicable.

प्रथमार्धः

१• किं नाम वेदस्य लक्षणम् ? ऋग्वेदभाष्योपक्रमदिशा तत् विशद्यताम्।
(द्विशतशब्दमध्ये उत्तरं प्रदेयम्।) १०

अथवा,

मन्त्राणां विवक्षितार्थत्वम् अस्ति न वेति पठितग्रन्थमवलम्ब्य संक्षेपेण पर्यालोचनीयम्।
(द्विशतशब्दमध्ये उत्तरं प्रदेयम्।) १०

२• यथेच्छं **द्वयोः** सुरगिरा व्याख्येयम् (शतशब्दमध्ये उत्तरं प्रदेयम्।) - ३×२=६

क• ऊहः।

ख• बुद्धशास्त्रात्।

ग• वाक्यनियमात्।

घ• गुणार्थेन पुनः श्रुतिः।

३• यथेच्छं प्रश्न**द्वयं** संक्षेपेण सुरगिरा समाधेयम् (विंशतिशब्दमध्ये उत्तरं प्रदेयम्।) -
२×२=४

क• तदर्थशास्त्रात् इति सूत्रस्य कः आशयः?
ख• अर्थवादस्य किं तात्पर्यम्?
ग• वेदस्य को नाम अनुवन्धचतुष्टयः ?
घ• 'कर्मचोदना ब्राह्मणानि'- इति लक्षणं कुत्र प्राप्यते ?

द्वितीयार्धः

४• अधोलिखितयोः प्रश्नयो**रेकस्योत्तरं** प्रदीयताम् (द्विशतशब्दमध्ये उत्तरं प्रदेयम्।) -
१०

क• 'निघण्टु' इति शब्दस्य किं तात्पर्यम् ? तत्व्युत्पत्तिव्याख्यानविषये यास्केन कीदृशमालोचनं क्रियते?
ख• उपसर्गाणामर्थाः विद्यन्ते खलु? एतद्विषये यास्ककृतनिरुक्तालोचनं विशद्यताम् ।

५• यथेच्छ**मेकस्य** निरुक्तवाक्यस्य व्याख्या करणीया (शतशब्दमध्ये उत्तरं प्रदेयम्।) -
१×६=६

क• इन्द्रियनित्यं वचनम् औदुम्बरायणः।

ख• भावप्रधानमाख्यातम्।

ग• समाम्नायः समाम्नातः स व्याख्यातव्यः।

६• यथेच्छं प्रश्न**द्वयं** संक्षेपेण समाधीयताम् (विंशतिशब्दमध्ये उत्तरं प्रदेयम्।) -
२×२=४

क• यास्कपूर्ववर्त्तिनः निरुक्तकारद्वयस्य नाम प्रदेयम्।

ख• 'चित्' इति निपातस्य कीदृशः प्रयोगः यास्कानुसारतः?

ग• 'वर्द्धते ' इति भावात् प्राक् पूर्वभावस्य किं नाम ? तद्भावस्य किं तात्पर्यम् ?

घ• 'निर्दुरित्येतयोः प्रातिलोम्यम्' इति यास्कवचनस्य कोऽर्थः ?